

פרשת עקב

ובאהרן התאנף ה' מאוד להשמידו ואתפלל גם בעד אהרן בעת ההיא (ט, כ)

'להשמידו' זה כילוי בנים וכו', 'ואתפלל גם בעד אהרן' והועילה תפילתי לכפר מחצה ומתו שניים ונשארו השניים. (רש"י).

הנה מבואר מדברי רש"י דחטא העגל גרם לבני אהרן שימותו. וכ"כ רש"י (בויקרא י, יב) עה"פ 'אל אלעזר ואל איתמר בניו הנותרים' מן המיתה, מלמד שאף עליהם נקנסה מיתה על עוון העגל.

ולכא' הרי נאמר בפר' משפטים (שמות כד, יא) דבגלל שבשעת מתן תורה, נסתכלו והציצו בשכינה ואכלו ושתו נתחייבו מיתה, אלא שלא רצה הקב"ה לערבב שמחת התורה והמתין לנדב ואביהוא עד חנוכת המזבח, וא"כ למה כתב רש"י דמתו בענין חטא העגל.

הרא"ם תירץ, דיש לומר דזה וזה גרם וכפי שמצינו בגמ' בכמה דוכתי. עוד נראה ליישב ע"פ מש"כ המפרשים בביאור הכתוב (תהלים יט) 'משפטי ה' אמת צדקו יחדיו' דמשפט בשר ודם, אם צריך להעניש אדם על עבירה שעבר, אין מתחשבים בסבל שיעברו בני משפחתו וקרוביו אלא מוציאים מיד דינו אל הפועל, ואף שבני משפחתו לא אשמים כלל.

לא כן מידתו של הקב"ה ששקול ומודד במאזני פלס את כל הנתונים ורק אח"כ יעניש ולא יגרום סבל לחינם לאף אחד מן הקרובים. והיינו 'צדקו יחדיו' דאת הכל ביחד שוקל הקב"ה עד שמעניש.

וכן היה במיתת נדב ואביהוא, דהם נענשו בגלל שהציצו בשכינה, אלא דאהרן למה יגיע אליו צער גדול זה, ע"כ פירש רש"י שהיה זה בעבור חטא העגל, שה' התאנף בו מאד והועילה תפילתו של משה לכפר מחצה.

מקור: באר יוסף